

Tradició i traducció

DAVID CASTILLO coordinador

EDITORIAL

La nostra col·laboradora de literatura catalana clàssica Antònia Carré aprofita l'edició que Lola Badia i Jaume Torró han fet del *Curial e Güelfa* per traçar una panoràmica sobre una de les novel·les més importants de la literatura catalana, amb perdó del *Tirant lo blanc*. Badia i Torró l'han preparada sense fer escarafalls en el moment d'utilitzar les normes ortogràfiques fabrianes i aconseguint una edició moderna i assumible. Carré ens recorda que al llarg de la novel·la "Curial cavalca per mig Europa com un cavaller errant, com un heroi dels que feien justes i tornejos en els romans francesos del segle XIII, com Lançolot i Tristany, que són el súmmum de la cavalleria".

Aliens a la nostra tradició, seria difícil trobar pel carrer lectors –inclosos els universitaris– que sàpiguen situar l'obra com ho podrien fer els castellans amb Cervantes, Berceo, Lope, Góngora i tota la

resta. Per aquest motiu, és doblement estimulante que una edició d'aquestes característiques pugui arribar a les llibreries i sigui accessible per a diferents

Lola Badia amb el seu editor, Jaume Vallcorba ANDREU PUIG

lectors, els iniciats i els que tenen curiositat i no es queden a la superfície o a l'entreteniment –que també ho és, d'entretengut, i molt, el llibre–. Antònia Carré ens situa l'obra, obre hipòtesis sobre

l'autoria i incideix en aspectes curiosos sobre l'amenitat de les vicissituds dels personatges singulars que protagonitzen una novel·la del segle XV. Si els americans o els russos tinguessin l'oportunitat de reivindicar un llibre de tanta qualitat, seria lectura nacional. Hem d'obrir-nos a la nostra tradició, accentuar-la i acostar-la als temps d'indecisió cultural –o nacional, com en vulgueu dir.

Com a complement, us oferim també un altre article extens sobre els 150 anys d'Italo Svevo, el celebrat autor de *La consciència de Zeno*. Svevo ha estat un dels autors de referència de la literatura moderna i la seva obra ha estat traduïda al català pràcticament al complet. Quan alguns lectors ens pregunten per què parlem sovint

d'escriptors estrangers, ens agrada recordar el concepte cosmopolita de Joan Triadú, que considerava l'esforç dels traductors i editors com a cultura pròpia. Svevo, a més, s'ho mereix. *

MOTELBARSTOW

RAFAEL VALLBONA

Meravelles en quatre minuts

Diu Georges Moustaki que escriu les cançons d'una forma absolutament lineal. Primer li surt el primers vers i després tot va fluint fins a cloure el tema. Probablement tot el procés s'assembla al que diu ell mateix: "Ma liberté / Longtemps je t'ai gardée / Comme une perle rare / Ma liberté / C'est toi qui m'as aidé / A larguer les amarres." Així, deixant llast, les històries de Moustaki han passat, amb els anys i la vida, a ser també les nostres. Ho evoco ara que la Marina Rossell acaba de publicar un disc amb cançons de Moustaki bellament traduïdes al català.

Fill d'un llibreter d'Alexandria, Moustaki va néixer ja envoltat de llibres. Si va optar per la música va ser potser perquè les petites històries en quatre minuts li ressonaven com aquelles músiques anònimes que ens ballen pel cap i no sabem com hi han anat a parar. Quan, fa quatre anys, Belaqua va publicar un llibre de contes del cantant, *Set contes fronterers*, vaig entendre millor el seu concepte de narració: els contes eren com cançons, de la mateixa manera que molts dels seus èxits podrien haver-ho estat en la literatura. Sota l'aparent lleugeresa i fragilitat dels relats s'hi amagava un entrellat simbòlic de

gran empenta. El to sincopat, les metàfores i el·lipsis de la cançó prenen una dimensió subtil al conte. El convertien en una estranya joia, una meravella de quatre minuts. El vell metec m'havia fet seu de nou com aquella nit a Vilassar de Mar. Va ser una llarga vetllada de converses matisades pel vellut aquarel·lic de l'alcohol. Es van dir llibres, històries, història, poemes, cançons, records, amors i ciutats. Es va invocar l'incert Déu que encén la creativitat i es va blasmar els petits i miserables Déus que manegen les nostres vides. Cada instant va ser una vida, aquella nit. Quan, llarg com és, es va aixecar, ens va dir bona nit i va perdre's entre les ombres del jardí de can Paco Rodon, vaig entendre que alguna breu meravella havia habitat entre nosaltres, però que el seu impulsor estava ja deixant anar amarres. Així hem pogut fer nostres les cançons i els relats de Moustaki, alhora que ell també se sentia una mica dels nostres.

Ara escolto el seu doble en directe a l'Olympia parisenc de l'any 2000 i veig el seu autor com una part del paisatge humà de Catalunya. L'existència intel·lectual, política o amorosa de més d'una generació s'ha construït aquelles músiques anònimes que ens ballen pel cap. *

SENYORRUC

GUILLEM CIFRÉ

